

Verslaglegging stakeholdersbijeenkomsten

POSITIONERING GEMEENTE BERGEN OP ZOOM

Deze bijeenkomst heeft met de ontwikkelaars van de pijlervisies de basis gelegd voor de themasessies Wonen, Werken en Vrije tijd.

Sessie 1: Beleidsmakers

INTRODUCTIE

OVER DE VERSLAGLEGGING

Deze verslaglegging is een platte registratie die gemaakt is vanuit de stakeholdersbijeenkomsten en bevat foto's, quotes en uitkomsten die uit de sessies zijn gekomen. Deze hebben we door de presentatie heen verwerkt. Op dit moment van schrijven (13 mei 2025) zijn we een samenvatting aan het realiseren.

Om de uitgebreide documentatie te vergemakkelijken hebben we de belangrijkste uitkomsten gemarkeerd met een roze balk.

Deze registratie is gedaan door Brand Matters Creatives in opdracht van Eric Boselie.

INTRODUCTIE

Doel van vandaag

Kaders bepalen voor de positioneringsvisie,
die we toetsen tijdens de stakeholdersessies

Programma

1. Trends en relevantie

2. Positionering

3. Voer voor visie

4. Doelgroepen

5. What's next

01

TRENDS & RELEVANTIE

Draagvlak voor verandering in Bergen op Zoom

- De veranderende wereld vraagt om flexibiliteit
- Trends en ontwikkelingen als voedingsbodem voor nieuwe positionering

Draagvlak voor verandering in Bergen op Zoom

Oefening

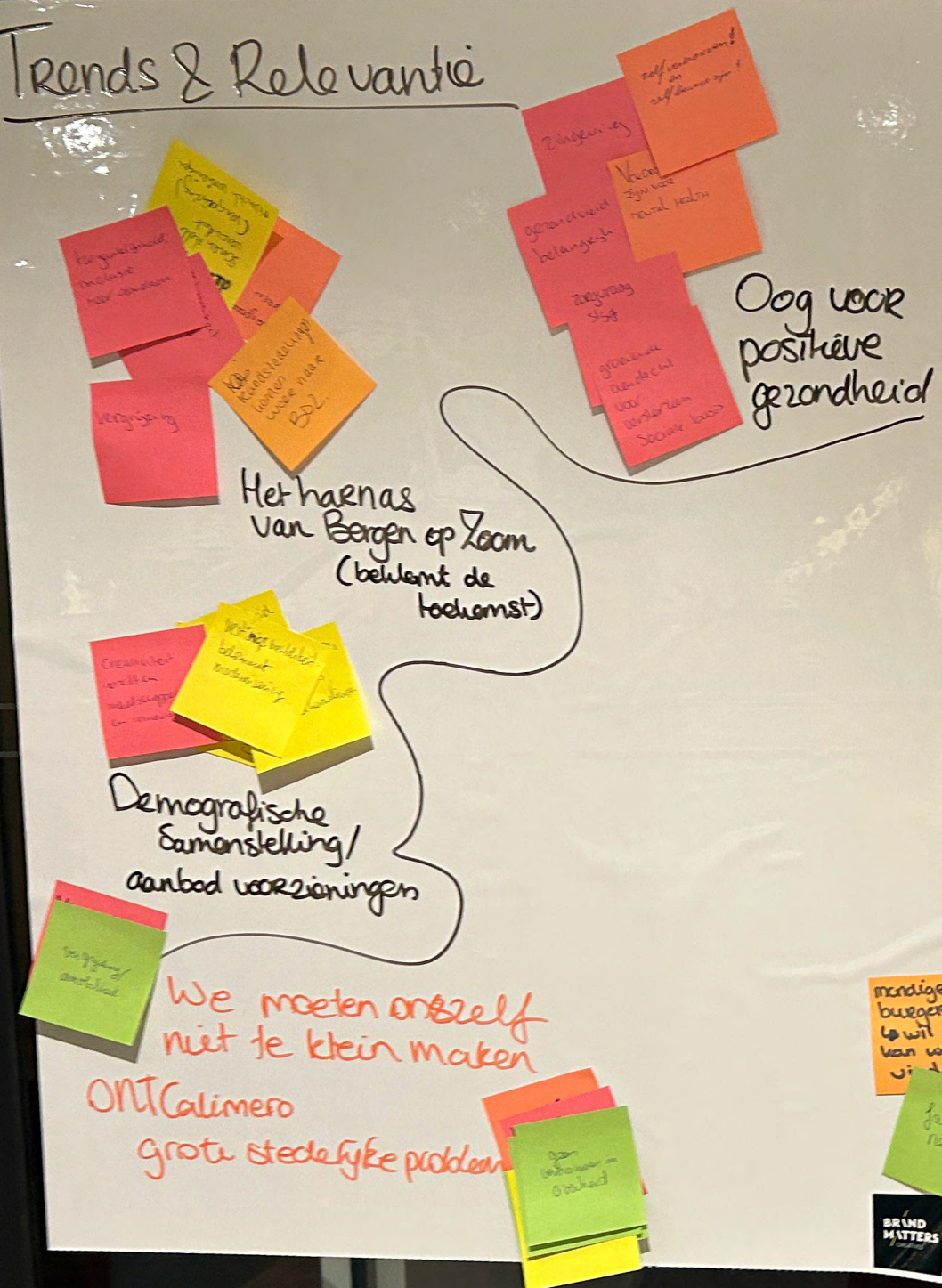
- 1 | Individueel** Schrijf op post-its welke trends en maatschappelijke ontwikkelingen je ziet binnen de gemeente. Waar zie je verandering?
- 2 | In groepjes** Bespreek jullie inzichten en kies samen de drie belangrijkste ontwikkelingen. Beschrijf waarom deze belangrijk zijn voor de ontwikkeling van Bergen op Zoom. Welk risico loopt de gemeente als er niet op wordt geanticipeerd?
- 3 | Presentatie** Deel jullie keuzes met de groep en leg uit waarom deze ontwikkelingen belangrijk zijn.

Draagvlak voor verandering in Bergen op Zoom

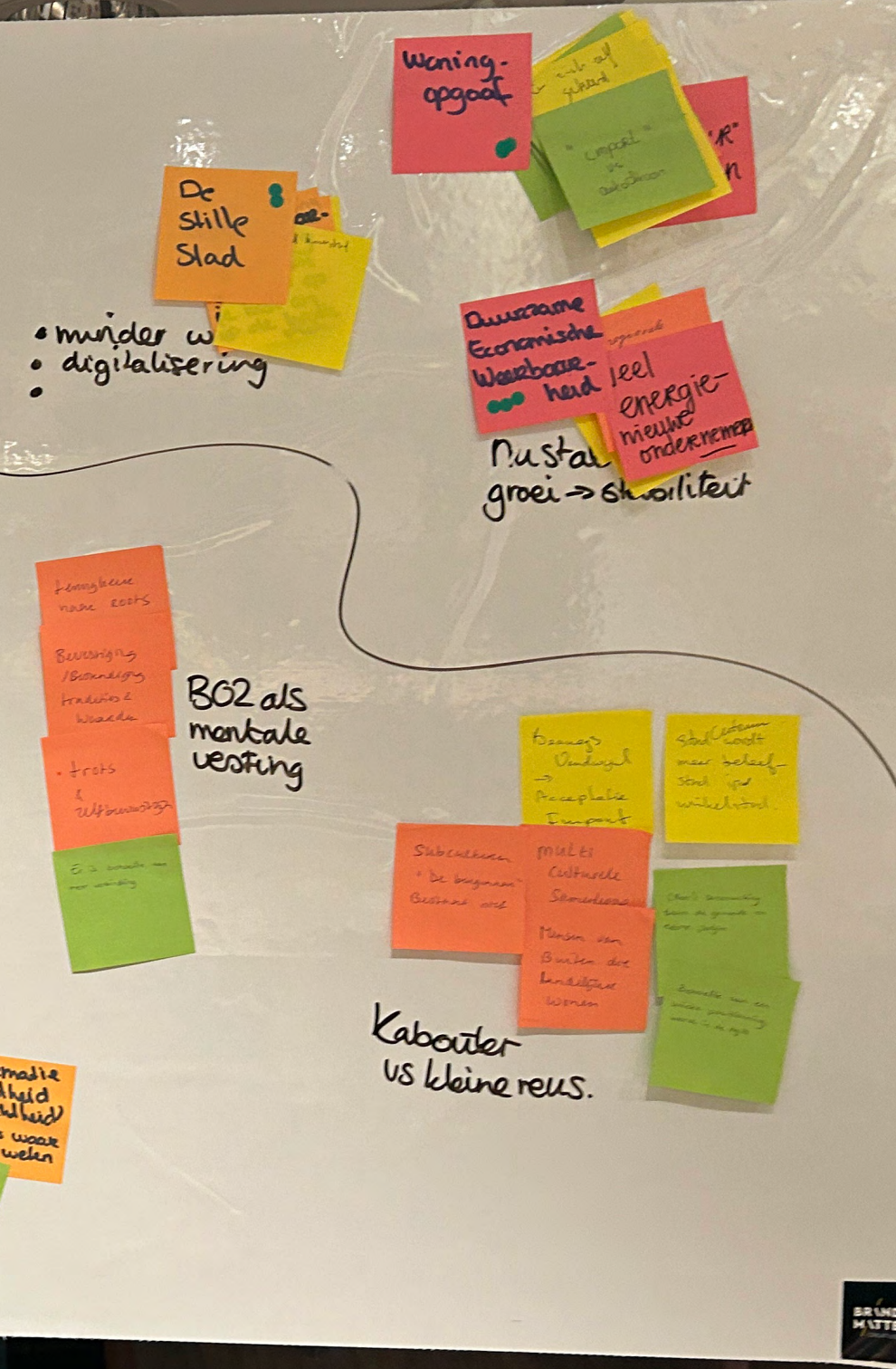
Voorbeelden van maatschappelijke ontwikkelingen:

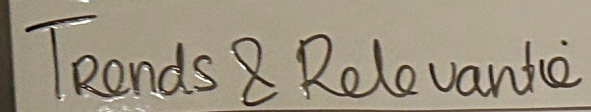
- Jongeren trekken weg naar grote steden, waardoor de bevolkingsopbouw verandert.
- Toename van leegstand in de binnenstad en veranderend winkelgedrag.
- Sterkere individualisering en groeiende polarisatie in de samenleving.

Trends & Relevantie

Oog voor positieve gezondheid

Oog voor
positieve
gezondheid

Het harnas
van Bergen op Zoom
(bekeert de
toekomst)

Demografische
Samenstelling/
aanbod voorzieningen

We moeten onszelf
niet te klein maken

ONT Calimero
grote stedelijke problemen

De
Stille
Stad

- minder w
- digitalisering

Wening-
opgoaf

Dauerhafte
Economiche
Werkzeuge-
herd

Nustal
groei $\rightarrow$ schooliteit

BO2 als
mentale
vesting

Kabouter
vs kleine reus.

Trends & positionering (1 van 2)

1. Demografische samensmelting / aanbod voorzieningen

- Er is sprake van verandering in de bevolkingssamenstelling: van een klassieke kerstboomvorm naar een omgekeerde, en uiteindelijk een rechte vorm.
- Mismatch is tussen demografie en voorzieningen: de demografische samenstelling versus voorzieningen.
- De stad heeft een behoudende mentaliteit waar experimenteren lastig is.
- Jongeren weten zelf vaak niet wat ze willen, wat het moeilijk maakt om beleid of strategieën af te stemmen.

2. Het harnas van Bergen op Zoom (beklemt de toekomst)

- Bergen op Zoom is een vestingsstad waarvan het Harnas als metafoor verwijst naar het vasthouden van oude structuren en een terughoudende houding ten opzichte van verandering.
- Veranderingen worden moeilijk gemaakt door bureaucratie én cultuur.

3. Oog voor positieve gezondheid

- Er is een groeiende bewustwording rondom mentale gezondheid, mede versterkt door de impact van COVID op jongeren.
- Het stigma op mentale hulp is verminderd
- De gemeente wordt hierin gezien als een partij die een actieve rol zou moeten pakken.

4. De stille stad

- De stad wordt stiller doordat steeds meer winkels verdwijnen, mensen vaker online shoppen.
- Er weinig promotie is over wat Bergen op Zoom te bieden heeft. Dit leidt tot een dalend bezoek aan de binnenstad en een minder levendig centrum.

Trends & positionering (2 van 2)

5. Duurzame economische weerbaarheid

- De stad is uit de shit en nu stabiel, maar om te groeien is duurzame, innovatieve economie nodig.
- Economische weerbaarheid hangt samen met demografie, voorzieningen en beleving.
- Er is een oproep tot meer samenhang tussen erfgoed, economische ontwikkeling en vrijetijdsbesteding.
- Bergen op Zoom wordt genoemd als het Kleine Antwerpen, een USP die beter benut kan worden.

6. Woningopgaaf

- Het spoor dat door de stad loopt wordt genoemd als een scheidslijn of knelpunt.
- Er is een spanningsveld tussen historisch behoud en verdozing (verstedelijking/nieuwbouw)

- Mismatch tussen vraag en aanbod. De woningen die wél gebouwd worden, sluiten soms niet aan op de behoefte van de samenleving van morgen. Ouderen blijven lang in hun woningen, vanwege weinig passende alternatieven.

7. Kabouter vs kleine reus

- Is Bergen op Zoom een dorp met stadse trekjes, of een stad met een dorpse geest? Dit spanningsveld belemmert duidelijke keuzes en ontwikkeling.

02

POSITIONERING

POSITIONERING

HUIDIGE POSITIONERING BERGEN OP ZOOM

HUIDIGE POSITIONERING

Waar staat Bergen op Zoom nu om bekend

- Waar staat de gemeente Bergen op Zoom om bekend - vanuit het oog van de samenleving?
- Wat werkt er goed aan de huidige positionering en voor wie?
- Waar zijn jullie echt trots op, wat nu volledig wordt onderbelicht?
- Wat wordt nu ontzettend OVERbelicht?
- Welke rol speelt De Brabantse Wal in het geheel?

Bergen op Zoom NU

meest zeeuwse stad v. Brabant waar brabant zeeland kust

Rijks Verenigingsleven

tabak Mandekstadi Krabbegat

3A's. havenstad. ons lentons Inwoners gemeedelyke sfeer

Historie vastenavond
Altijd in kostuums Muziekcultuur
platte keten kroos & knuppel

Wat is het hier mooi verrast

geen identiteit industrie

'die bocht' eigenwijs
arrogant wrechlig

Bos Platteland. betweter / verheven.

'ergens bij de grens' De stad van mijn tante

onderontwikkeld gebied Zeeland.

licht hysterisch drugs (dat wat je leest in 4 nieuws)

Je rijdt voorbij Philips Huis

Conservatieven
behoudend

Binnenstad Elite

De blauwe maffia

Kans: Relatie
gemeente & creatieve
industrie.

Rijke tradities

Rituelen / onderdeel
DNA

Als basis wat daar-
ontwikkeld kan worden

↳ Niets in beton gegoten

Er is een hang naar
ontwikkeling.

Creativiteit rondom tradities
↳ nu vaak in dezelfde hoek.

Zelfvertrouwen / zelfbewustzijn
↳ Onderstroom Haras
↳ Wens vernieuwing

Omslagen bevolkings samenstelling
↳ Historische momenten

Waar staat gemeente Bergen op Zoom om bekend?

Bergen op Zoom - Nu

- Muziekcultuur en vastenavond zijn belangrijke culturele elementen
- Sterke carnavalscultuur waar kostuums en cultuur een belangrijke rol spelen
- De sfeer is als gemoedelijk en eigenzinnig
- Handelsstad, tabak, krabben, Groffen koeken
- Rijke natuurlijke omgeving

Cultuur

- Conservatieven, behouden(d), binnenstad elite
- De blauwe maffia, rijke tradities

Imago

- Eigenwijs, conservatief en volkscultuur.
- Door Roosendaal wordt er over een soort arrogantie of verhevenheid gesproken met betrekking tot Bergen op Zoom.

- De binnenstad bewoner wordt genoemd als een soort elite, terwijl de rest meer volks of traditioneel wordt gezien.
- Bergen op Zoom wordt ook wel "de stad van mijn tante" genoemd – dat ouderwets of saai kan worden ervaren.

Verandering en toekomst

- Bergen op Zoom staat aan de vooravond van verandering.
- Er is een huidige positionering die voor velen nog werkt, maar er is ook ruimte voor doorontwikkeling.
- Tradities en rituelen worden als kernonderdelen van het DNA gezien, maar hoeven niet in beton gegoten te zijn – ze mogen mee evolueren met de tijd.
- Kans: relatie gemeente & creatieve industrie

POSITIONERING

INTRODUCTIE THEMA'S:
WERKEN, WONEN
& VRIJE TIJD

Wonen | Werken | Vrije tijd

Bergen op Zoom: De gemeente waar je wil wonen!

Wonen gaat niet alleen over huizen, maar om alles wat de buurt levendig en prettig maakt. Het draait om de kleine en grote dingen die de sfeer bepalen en het jouw thuis maken.

- Het bourgondische restaurantje met een zonnig terras
- De groene wandelroutes
- Buurtinitiatieven
- De gezamenlijke moestuin
- Veilige en verbonden wijk

Wonen | Werken | Vrije tijd

Bergen op Zoom: Waar ondernemingen en onderwijsinstellingen zich willen vestigen.

We bepalen hoe we als regio bekend willen staan op het gebied van werken en leren. Welke sectoren passen bij ons en welke bedrijven en/of scholen willen we aantrekken om bij te dragen aan de nieuwe positionering?

We brengen in kaart welke kansen er liggen en hoe we Bergen op Zoom kunnen neerzetten als een toekomstbestendige gemeente.

Wonen | Werken | **Vrije tijd**

Bergen op Zoom: De BeLeefstad!

Dé stad waar je je vrije tijd optimaal beleeft! Maar wat maakt de stad zo aantrekkelijk dat mensen hier speciaal naartoe trekken om te ontspannen, ontdekken en genieten?

Vrije tijd omvat alles wat mensen doen tijdens hun vrije dagen, weekenden en vakanties. Van dagtripjes en culturele evenementen tot watersport, boswandelingen en festivals. Waar liggen kansen om de gemeente nóg aantrekkelijker te maken?

Thema werkgroepen

Met welke groep heb jij de meeste affiniteit?

Wonen		Werkgroep 1
Werken		Werkgroep 2
Vrije tijd		Werkgroep 3

POSITIONERING

TOEKOMSTBEELD (2035)

De gemeente van 2035 wat houdt dat in?

Oefening deel 1 | Kernwoorden

- 1 | Schrijf in 5 min zo veel mogelijk kernwoorden op:
Welke woorden zijn belangrijk voor de nieuwe positionering in jouw thema? Hoe staat Bergen op Zoom bekend in 2035?
- 2 | Kies de 7 belangrijkste kernwoorden met je themagroep.

De gemeente van 2035 wat houdt dat in?

Oefening deel 2 | Moodboard kernwoorden

- 1 | Kies passende beelden die de kernwoorden ondersteunen
- 2 | Presenteer: De ideale situatie op het gebied van wonen/werken/vrije tijd!
- 3 | Feedback & vragen van de groep

Werken statements

- Ruimte om te creëren
- Ruimte voor creatieve innovatie & experimenten
- De stad voor creatie & innovatie
- lokaal opleiden
- Waar plantbased ontwikkelt & floreert
- Bergen op Zoom havenstad.

- Vrijheid in ondernemen
- BOZ moedigt experimenteren aan
- creativiteit samengesmolten in andere sectoren

BRAND
MATTERS
CREATIVES

Toekomstbeeld 'Werken'

1. Ondernemersvrijheid & Regelgeving

Meer vrijheid in wonen en ondernemen. Ondernemers lopen nu vaak tegen de muur van regelgeving aan, vooral in de binnenstad. De economische diversiteit wordt belemmert doordat er een beperking op vrijheid voor o.a. horeca.

2. Onderwijs & Arbeidsmarkt

Meer samenwerking tussen bedrijven en onderwijsinstellingen, bijvoorbeeld door praktijkleren binnen bedrijven te stimuleren. Het onderwijs en de arbeidsmarkt kunnen beter op elkaar aansluiten. Er is zorg over het verdwijnen van onderwijsinstellingen uit de stad, met name MBO en HBO.

3. Plant-Based Economy

Dit is het speerpunt in de economische ontwikkeling. Focus op groei en aantrekken van bedrijven in de regio die zich richten op plant-based materialen en duurzaamheid.

4. Haven & Logistiek

De haven als enorme economische motor, met een grote groei in

containervervoer. Duurzaamheid en mobiliteit zijn cruciale USP's en kansen: bijvoorbeeld het stimuleren van vrachtvervoer over water.

5. Afhankelijkheid van de "Big Five" bedrijven

Er is behoefte aan economische diversificatie. De regio is nu te sterk afhankelijk van vijf grote industriële bedrijven. Er wordt gewaarschuwd dat het vertrek van één van deze bedrijven een economische crisis kan veroorzaken.

6. Creatieve sector & Ondernemen

Meer ondersteuning en zichtbaarheid voor de creatieve industrie en de creatieve initiatieven. De creatieve sector is een kracht van de stad, maar wordt onvoldoende benut.

- **Er wordt gesproken over meer vrijheid in wonen en ondernemen.**
- **Er lijkt een overlap te zijn tussen visie op wonen en creatieve ondernemerschap.**

Statements toekomstbeeld 'Werken'

1. Ruimte om te creëren
2. Ruimte voor creatieve innovatie & experimenten
3. De stad voor creatie & innovatie
4. Lokaal opleiden
5. Waar plant-based ontwikkelt & groeit
6. Bergen op Zoom havenstad
7. Vrijheid in ondernemen
8. BOZ moedigt experimenteren aan
9. Creativiteit samengesmolten met andere sectoren

Werkgroep Wonen: Hanneke, Marius, Chris, Marloes en Sjakko

Wonen Statements

- In Bergen op Zoom doet iedereen er toe. **& eerlijke kansen** → met goede wil
- Bergen op Zoom is een beleefstad
- In Bergen op Zoom is buiten dichtbij
- Natuurlijke ontmoeting
- Levendige & leefbare wijken.
- In BOZ kennen we elkaar nog.
- Actief faciliteren van ontmoeting
- Wijken voor iedereen
- De eerlijke stad
- Ruimte & plek / verschillende woonconcepten
- Ruim aanbod
- Aandacht & tijd vd stad.
- Betaalbaarheid per woningtype
- BOZ = gemengd.
- Wonen is meer dan genieten in eigen huis
- BOZ Beleefstad
- Zorgzame buurt
oud & jong naast elkaar helpt elkaar verder.
- BOZ kennen we elkaar nog

Toekomstbeeld 'Wonen'

1. Diverse woonvormen en concepten

Ruimte voor verschillende woonstijlen: van tiny houses en zelfbouw tot historische woningen en alternatieve woonvormen. Mogelijkheden voor gemengde wijken, waarin zowel sociale huur, koopwoningen als villa's naast elkaar bestaan.

2. Betaalbaarheid als kernwaarde

Wonen moet betaalbaar zijn voor alle doelgroepen: sociale huur, vrije sector en koopwoningen. Bergen op Zoom biedt meer betaalbare woningen dan steden als Amsterdam, met betere prijs-kwaliteitverhoudingen.

3. Leefbaarheid en veiligheid

Leefbaarheid gaat verder dan wonen: veilige straten, sociale cohesie en gemeenschappelijke activiteiten. Bereikbaarheid en een centrale ligging zijn essentieel, met goed openbaar vervoer en autovrije zones.

4. Levendigheid en sociale cohesie

Een bruisende stad met een divers aanbod aan cultuur, evenementen en recreatie. Tradities en moderne initiatieven gaan hand in hand (festivals, kunst en sociale ontmoetingen). Iedereen doet ertoe: gemengde wijken stimuleren verbinding tussen bewoners.

5. Groene en duurzame omgeving

Wonen in een bosrijke omgeving, met ruimte voor natuur en buitenactiviteiten. Bewoners waarderen het groene karakter van Bergen op Zoom en de mogelijkheden voor ontspanning in de natuur.

6. Een eerlijke stad voor iedereen

Gelijke kansen voor alle bewoners, ongeacht woonvorm of sociale klasse. Een evenwichtige verdeling van welvaart in termen van geld, ruimte en voorzieningen. Gemeentelijke inspanningen om eerlijk en inclusief wonen te faciliteren.

Statements toekomstbeeld 'Wonen'

1. Ruimte & plek met een ruim aanbod en verschillende woonconcepten
2. Betaalbaarheid per woningtype, gemengde wijken voor iedereen
3. In Bergen op Zoom is buiten dichtbij
4. Natuurlijke ontmoeting
5. Levendige & leefbare wijken
6. In Bergen op Zoom kennen we elkaar nog
7. Actief faciliteren van ontmoeting
8. In Bergen op Zoom doet iedereen er toe en heeft iedereen eerlijke kansen
9. Bergen op Zoom is een beleefstad
10. Zorgzame buurt, aandacht & tijd voor de stad
11. Oud & jong naast elkaar helpt elkaar verder

Vrije tijd Statements

- Vrij bergeen op Zoom
- Waar herinneringen levend worden.
- ~~Veel~~ Veelzijdig beleven
- Bergen aan beleving
- Is een actief dynamische
gemeenschap
- Portfolio van
Evenementen voor iedere (mozaiek)
doelgroep.
- Ademt, geeft rust, aangenaam,
zuurstof.

- Unesco keurmerk.

Toekomstbeeld 'Vrije tijd'

1. Visie op diversiteit en verbinding

Bergen op Zoom moet een plek zijn waar verschillende diverse elementen samenkomen en elkaar versterken, net zoals een mozaïek. Elk stuk draagt bij aan een groter geheel, waardoor we een unieke en levendige gemeenschap creëren.

2. Gastvrijheid en welkom voelen

Gastvrijheid en het gevoel welkom te zijn, vormen de kern van Bergen op Zoom's identiteit. We willen dat iedereen, zowel bewoners als bezoekers, zich welkom en thuis voelt in de stad.

3. Evenementen en lokale betrokkenheid

Bergen op Zoom moet een stad zijn met een dynamisch en divers evenementenprogramma, waarbij de actieve gemeenschap betrokken is bij het creëren van evenementen die de verschillende groepen in de stad aanspreken en zichtbaar maken.

4. Beleefbare ervaringen en recreatie

Bergen op Zoom heeft het potentieel om zich te profileren als een bestemming voor recreatie en vrije tijd, waarbij we mensen aantrekken door activiteiten zoals mountainbiken in de bossen en andere unieke ervaringen.

5. Herinneringstoerisme en historie

Bergen op Zoom's rijke historie moet een centrale rol spelen in het toerisme. Door het vertellen van lokale verhalen willen we bezoekers aantrekken en de identiteit van de stad versterken.

6. Evenementenportfolio en doelgroepen

Evenementen zijn teveel toegespitst op 1 doelgroep. We moeten een gevarieerd portfolio van evenementen ontwikkelen, zodat we verschillende doelgroepen kunnen aanspreken en tegelijkertijd de brede gemeenschap kunnen betrekken.

Statements toekomstbeeld 'Vrije tijd'

1. Ruimte & plek met een ruim aanbod en verschillende woonconcepten
2. Vrij Bergen op Zoom
3. Waar herinneringen levend worden
4. Veelzijdig beleven
5. Bergen aan beleving
6. Is een actief dynamische gemeenschap
7. Portfolio van evenementen voor iedere (mozaïek) doelgroep
8. Ademt, geeft rust, aangename zuurstof
9. Unesco keurmerk